

Voorstel aan de gemeenteraad

Startdocument Natuurgebied Zuilen

Beleidsveld	Groen
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Floris van Proosdij, Erica Geertsema
Kenmerk	12300175
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het startdocument Natuurgebied Zuilen vast te stellen, waarin de volgende keuzes zijn gemaakt:
 - a. Ambitie: Natuurgebied Zuilen ontwikkelen tot een toegankelijk landschap met meer ruimte voor groen (natuur), sport en recreatie;
 - b. Doelstellingen:
 - i. Het erfgoed wordt beter zichtbaar en beleefbaar
 - ii. De natuur krijgt veel meer ruimte
 - Een nieuwe balans tussen landbouw en natuur
 - iii. Landbouw blijft en wordt natuurinclusief
 - iv. Er komen meer mogelijkheden om te wandelen, te sporten en te spelen
 - Toegankelijk en beleefbaar met respect voor wat er is
 - v. Het gebied krijgt een uitgekende zonering: wandelen en rust in het gebied, verblijven aan de rand van het gebied
 - vi. Het gebied wordt beter toegankelijk, beter bereikbaar, beter vindbaar
 - Verbeteren verbinding met Zuilen vraagt om meer onderzoek

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Het college stelt de raad voor om het startdocument Natuurgebied Zuilen vast te stellen. Daarmee geven we richting aan de ontwikkeling van Natuurgebied Zuilen als toegankelijk landschap met ruimte voor groen (natuur), sport en recreatie, zoals in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU) is geformuleerd. We hebben in dit startdocument deze ambitie uitgewerkt in 6 doelstellingen voor de toekomst van het gebied. Om het gebied in te richten voor de toekomst, leggen we de nadruk op cultuurhistorie, natuur, natuurinclusieve landbouw, wandelen, rust, toegankelijkheid, bereikbaarheid en vindbaarheid.

Context

Aanleiding

De natuur zit in een wereldwijde crisis. Door klimaatverandering en andere oorzaken neemt de biodiversiteit af en verdwijnt steeds meer natuur. Utrecht wil een groene en natuurinclusieve stad zijn. Een stad waarin biodiversiteit wordt behouden en beschermd. Tegelijkertijd is Utrecht populair. Een gewilde plek om te wonen, te werken, te studeren en te bezoeken. Utrecht zet in op 'gezonde groei': de stad maakt en voert beleid uit dat ervoor moet zorgen dat Utrecht ook met 450.000 inwoners gezond en leefbaar blijft. Eén van de belangrijkste voorwaarden voor gezonde groei is de aanwezigheid van voldoende bereikbare openbare groene gebieden. Waar de natuur floreert en Utrechters ontspannen en recreëren.

In de omgevingsvisie van Utrecht (de [Ruimtelijke Strategie Utrecht of RSU 2040](#)) is het principe van gezonde groei voor Utrecht geformuleerd. In dat kader is de ambitie vastgelegd om 440 hectare groen in de stad toe te voegen. Groen is van groot belang voor de biodiversiteit; planten, bomen, dieren en insecten hebben leefruimte nodig in de stad. Daarnaast is voldoende biodivers groen in de stad van cruciaal belang voor de gezondheid van onze inwoners. Groen nabij woningen geeft Utrechters de mogelijkheid om te ontspannen, zorgt voor verkoeling, wateropvang en schone lucht.

Natuurgebied Zuilen heeft een grote potentie om mensen dicht bij de natuur te brengen én de biodiversiteit te ontwikkelen. Daarom is in de RSU vastgelegd dat een deel van deze groene ambitie hier gerealiseerd gaat worden. Volgens de RSU moet het gebied ingericht worden als "toegankelijk landschap met een programma voor groen (natuur), sport en recreatie" (RSU p. 150).

Met dit startdocument worden de doelstellingen voor de ontwikkeling van het natuurgebied vastgelegd. In het coalitieakkoord Utrecht 2022 - 2026 'Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat' zijn de middelen gereserveerd voor de ontwikkeling van Natuurgebied Zuilen als een van de icoonprojecten van de stad.

In het Coalitieakkoord [Investeren in Utrecht 2022-2026](#) is afgesproken om tot 2032 een aantal parken aan de stad toe te voegen, waaronder Natuurgebied Zuilen. In 2022 is [een eerste toekomstbeeld](#) voor het gebied opgesteld. Hiervoor zijn met meerdere belanghebbenden in en rond het gebied gesprekken gevoerd en er is een brede bewonersbijeenkomst georganiseerd. In september 2022 is de eerste versie van dit toekomstbeeld gepubliceerd ter inspraak. Hierop ontving de gemeente bijna 300 reacties. Op basis van het aantal en de inhoud van de reacties hebben we besloten om een pas op de plaats te maken. Het concept had onvoldoende oog voor de bestaande waarden van het gebied en was onvoldoende samen met de omgeving uitgewerkt, en dat was terug te zien in de reacties. Daarom hebben we besloten om met een werkgroep van bewoners, betrokkenen én ambtenaren gezamenlijk een nieuw toekomstbeeld (startdocument) voor het gebied te maken.

Een deel van het gebied ligt in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Sinds 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor natuurbesluit en de verdere ontwikkeling en beheer van het NNN. De provincie verwacht dat gemeenten de ontwikkeling en bescherming regelen en toetst hierop – zo ook in Natuurgebied Zuilen.

Juridische context

Dit besluit is niet gericht op rechtsgevolgen. Er is na vaststelling geen bezwaar of beroep mogelijk. De bevoegdheid tot vaststelling van een startdocument is niet in de Gemeentewet geregeld. Het college heeft op verzoek van de raad vanwege de voorgeschiedenis van dit project de bevoegdheid voor het

vaststellen van dit startdocument aan de raad gelaten, in afwijking van (de interne werkinstructie van) het Utrechtse Plan Proces (UPP) voor complexe ruimtelijke projecten.

Beslistermijn

Om uiterlijk in 2026 te kunnen starten met de uitvoering van deze ontwikkeling moet nog dit jaar (2024) een besluit genomen worden over de uitwerking van de ambities voor het gebied.

Beoogd effect

Natuurgebied Zuilen heeft een grote potentie om de natuur een boost te geven én mensen dichterbij de natuur te brengen. Met het realiseren van de doelstellingen beoogt dit startdocument de biodiversiteit in Utrecht te versterken en de mentale en fysieke gezondheid van Utrechters te verbeteren.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- Brief van [februari 2022](#) waarin de start van het participatietraject richting het (eerste) toekomstbeeld werd aangekondigd
- Memo van [5 juli 2022](#) over de beantwoording van een inwonersbrief over participatie rond het eerste toekomstbeeld
- Brief van [29 september 2022](#) over waarin werd gemeld dat de concept visie voor Natuurgebied Zuilen voor inspraak was vrijgegeven
- Brief van [9 maart 2023](#) over de voortgang van diverse vergroeningsprojecten waaronder Natuurgebied Zuilen
- Brief van [28 november 2023](#) over de rapportage van de reacties op de eerste visie voor Natuurgebied Zuilen

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Het startdocument Natuurgebied Zuilen vast te stellen, waarin de volgende keuzes zijn gemaakt: a. Ambitie: Natuurgebied Zuilen ontwikkelen tot een toegankelijk landschap met meer ruimte voor groen (natuur), sport en recreatie; b. Doelstellingen: i. Het erfgoed wordt beter zichtbaar en beleefbaar ii. De natuur krijgt veel meer ruimte • Een nieuwe balans tussen landbouw en natuur iii. Landbouw blijft en wordt natuurinclusief iv. Er komen meer mogelijkheden om te wandelen, te sporten en te spelen • Toegankelijk en beleefbaar met respect voor wat er is v. Het gebied krijgt een uitgekende zonering: wandelen en rust in het gebied, verblijven aan de rand van het gebied vi. Het gebied wordt beter toegankelijk, beter bereikbaar, beter vindbaar • Verbeteren verbinding met Zuilen vraagt om meer onderzoek
Argumenten	
1.1	<u>Door meer ruimte te geven aan natuur en meer recreatiemogelijkheden in het gebied te creëren voegen we 14 ha (deels) openbaar toegankelijk groen toe aan de stad</u> Groen is van groot belang voor de biodiversiteit; planten, bomen, dieren en insecten hebben leefruimte nodig in de stad. Daarnaast is voldoende biodivers groen in de stad van cruciaal belang voor de gezondheid van onze inwoners. Groen nabij woningen geeft Utrechters de mogelijkheid om te ontspannen, zorgt voor verkoeling, wateropvang en schone lucht.

	In de omgevingsvisie van Utrecht (de Ruimtelijke Strategie Utrecht of RSU 2040) is het principe van gezonde groei voor Utrecht geformuleerd. In dat kader is de ambitie vastgelegd om 440 hectare groen in de stad toe te voegen. Natuurgebied Zuilen heeft door de aanwezige waarden en de ligging naast Overvecht en Zuilen een grote potentie om de natuur een boost te geven én mensen uit deze wijken dicht bij de natuur te brengen. Deze potentie benutten we met de realisatie van 14 ha deels openbaar toegankelijke natuur
1.2	<u>Door natuurontwikkeling de ruimte te geven versterken we de biodiversiteit in de stad</u> Natuurinclusief wordt de standaard voor het toekomstige (agrarische) gebruik en beheer: natuurinclusieve landbouw is een vorm van duurzame landbouw die uitgaat van een veerkrachtig voedsel- en ecosysteem, met minder mest, een gezonde bodem en meer biodiversiteit. Het totale areaal grond in primair agrarisch gebruik wordt verkleind: om te voldoen aan de ambities zoals vastgelegd in de beleidsdoelstellingen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN): De provincie verwacht dat gemeenten de ontwikkeling en bescherming regelen en toetst hierop – zo ook in Natuurgebied Zuilen. Een deel van het gebied ligt in dit netwerk. Met deze Ingrepen zorgen we voor meer planten, meer dieren, en een veerkrachtiger en verbonden ecosysteem; goed voor mens en dier.
1.3	<u>Door te blijven inzetten op landbouw, maar wel op natuurinclusieve landbouw, behouden we een belangrijke landschappelijke en cultuurhistorische waarde in het gebied, die door te kiezen voor natuurinclusief bijdraagt aan zowel de natuurdoelen als het herstel van erfgoed.</u> Landbouw bestaat al sinds de 13^e eeuw in het gebied. Deze landbouw was eigenlijk altijd natuurinclusief, tot schaalvergroting in de landbouw van de 20^e eeuw. Dit vraagt om aanpassingen: nieuwe privaatrechtelijke afspraken tussen de boer en de gemeente als grondeigenaar en aanpassingen in het bedrijfsmodel van de boer. We ondersteunen de boer met maatwerkafspraken en begeleiding bij deze verandering, zodat hij behouden blijft voor het gebied en een partner wordt in het realiseren van de natuurdoelen.
1.4	<u>Door het gebied toegankelijk en beleefbaar te maken kunnen meer Utrechters (met name uit Zuilen en Overvecht) genieten van natuur dicht bij huis met behoud van het unieke karakter van het gebied</u> We maken het gebied toegankelijk en beleefbaar: we willen meer Utrechters de kans geven om van het gebied te genieten, maar met behoud van de waarden die het gebied nu al kenmerken. Om de gezondheid te bevorderen kunnen mensen er wandelen of hardlopen. Daarom leggen we ruim 5,5 kilometer nieuwe wandelpaden aan in het gebied. Om het bijzondere landschap – een belangrijke waarde van het gebied – te behouden volgen deze wandelpaden (op een enkel gemaaid pad over een perceel na) de bestaande historische perceelgrenzen. Zo maken we het gebied beter toegankelijk en beleefbaar, maar met behoud van de huidige waarden. Ook de rust in het gebied is een waarde. Deze willen we behouden: in een groeiende stad is ook ademruimte nodig: voor zowel mens, plant en dier. Daarom kiezen we voor een uitgekende zonering, waardoor de rust in het gebied behouden blijft. In de kern van het gebied zijn de ingrepen vooral op natuurontwikkeling en wandelen gericht: de ingrepen om meer ruimte voor de mens te maken beperken zich tot de aanleg van wandelpaden met her en der een bankje. Aan de randen van het gebied verbeteren we de entrees. Hier zijn voorzieningen te vinden en kun je ontspannen op een kleedje in het gras. Er

	komen sport-, speel- of beweegvoorzieningen, informatieborden en fietsparkeerplekken.
1.4	<u>Door meer onderzoek te laten uitvoeren naar de verbetering van de verbinding met Zuilen kan de gemeente straks een goede beslissing nemen over de verbetering van de bereikbaarheid voor inwoners uit Zuilen</u> Het gebied moet beter bereikbaar worden gemaakt voor fietsers en voetgangers. Van nieuwe, groene routes profiteren planten en dieren, maar ook de mens kan het gebied op deze manier beter vinden en bereiken. Daarom verminderen we de barrièrewerking van de Franiscusdreef, passen we de verkeerssituatie op de Vechtdijk aan en creëren we entreezones die bezoekers verwelkomen. We willen Natuurgebied Zuilen ook beter met Zuilen verbinden: in Zuilen is weinig groen te vinden, daarom is dit belangrijk. De meningen over op welke manier deze verbinding verbeterd kan en moet worden zijn echter verdeeld. De ambitie om met een nieuwe oeververbinding de wijk Zuilen beter met Natuurgebied Zuilen te verbinden bestaat nog steeds. Echter, om een goede beslissing hierover te kunnen nemen laten we eerst een haalbaarheidsonderzoek uitvoeren naar een aantal opties om de verbinding te verbeteren: een brug of een pont over de Vecht maken deel uit van dit onderzoek, maar ook het verbeteren van de bestaande verbinding over de J. M. de Muinck Keizerbrug.
1.5	<u>Door de contouren van dit startdocument intensief samen met de omgeving uit te werken is een balans gevonden tussen ontwikkelambities, bestaande waarden van het gebied en zorgen en wensen van omwonenden</u> Samen met een werkgroep van bewoners hebben we in een intensief participatietraject nagedacht over wat voor gebied Natuurgebied Zuilen is en moet worden. We hebben een balans gezocht tussen de ambities uit de RSU, de huidige waarden van het gebied en de zorgen en behoeften van de omgeving. Deze balans is terug te zien in het startdocument.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>Het voorstel voegt minder toegankelijk groen toe dan mogelijk is</u> In de RSU is de ambitie geformuleerd om 25 hectare toegankelijk groen in het gebied te realiseren. In de concept visie uit 2022 was voorzien in de realisatie van meer toegankelijk groen en meer verblijfsmogelijkheden middenin het gebied dan in het voorliggende startdocument. Dit betekent dat het voorstel niet maximaal bijdraagt aan de doelen van uw raad op het gebied van het realiseren van meer toegankelijk groen voor Utrechters. Het voorliggende voorstel is dan ook een compromis tussen de hiervoor genoemde ambities en anderzijds de sterke wens van omwonenden die hebben meegedacht over dit voorstel, om de bestaande waarden cultuurhistorie en landbouw in dit gebied een belangrijke rol te geven. Daarmee nemen we de stemmen van deze inwoners zeer serieus, terwijl we alsnog stevig inzetten op vergroening. De inhoud van deze startnotitie probeert een balans te vinden tussen de ambities en de zorgen van omgeving.
1.2	<u>De uitvoering van de maatregelen valt mogelijk duurder uit</u> Doordat de maatregelen in dit startdocument nog verder moeten worden uitgewerkt, zitten in de kostenraming nog veel onzekerheden. Hierdoor bestaat de kans dat bij de uitwerking van de maatregelen blijkt dat de kosten hoger uitvallen dan de dekking. Dit heeft tot gevolg dat niet alle maatregelen kunnen worden uitgevoerd, of aanvullende dekking moet worden gezocht. De maatregelen die in dit startdocument zijn opgenomen moeten ervoor zorgen dat de zes doelstellingen gerealiseerd worden. Wanneer bepaalde maatregelen niet

	kunnen worden uitgevoerd betekent dit dat bepaalde doelstellingen niet of minder gehaald zullen worden. In het nog op te stellen programma van eisen worden de werkzaamheden uitgewerkt en preciezer begroot. Door slim te kijken naar hoe maatregelen worden uitgevoerd en welke maatregelen het meeste effect hebben op het behalen van de doelen voorkomen we dat de doelstellingen voor het gebied niet of minder gehaald worden.
1.3	<u>De uitvoering kan mogelijk langer duren dan voorzien</u> Doordat de uitvoering van de maatregelen in een gevoelig gebied ligt, waar met de nodige zorgvuldigheid gewerkt moet worden, bestaat de kans dat door de aanwezigheid van verschillende flora en fauna de uitvoering zeer complex is. Dit heeft tot gevolg dat bepaalde maatregelen die we willen nemen om de doelstellingen te bereiken flinke vertraging oplopen. In Zuilen is weinig groen te vinden. Ook in Overvecht wonen veel inwoners zonder eigen tuin. Daarom is het van belang dat Natuurgebied Zuilen snel ontwikkeld wordt tot toegankelijk groen natuurgebied met meer ruimte om te wandelen dat goed toegankelijk en bereikbaar is. Daarom is het project ook in het coalitieakkoord geprioriteerd. Wanneer de uitvoering van de maatregelen die deze doelstellingen moeten realiseren vertraging oploopt, staat dit de gezonde groei van Utrecht in de weg. In het nog op te stellen programma van eisen wordt een planning van de uit te voeren werkzaamheden opgenomen. Hierbij wordt ook al rekening gehouden met gebiedsspecifieke omstandigheden zoals bijvoorbeeld het broedseizoen en andere zaken om rekening mee te houden zodat de uitvoering geen vertraging oploopt.
1.4	<u>De huidige boer zou zich mogelijk terug kunnen trekken uit het gebied</u> Doordat het behoud van de landbouwkundige functie van het gebied én het beheer van de natuurpercelen in het toekomstbeeld van dit startdocument zwaar leunt op de rol van één boer, bestaat de kans dat deze boer zich om wat voor reden dan ook terugtrekt uit het gebied. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat we de voorziene partner in het behoud van de landbouw én het behalen van de natuurdoelen in het gebied verliezen. In dit startdocument zijn drie belangrijke doelstellingen het creëren van meer ruimte voor de natuur én het behoud van de landbouw vanuit cultuurhistorie én de realisatie van natuurinclusieve landbouw in het gebied. Voor landbouw is een boer nodig, en voor de natuur die we creëren een natuurbeheerder. Voor beide activiteiten werken wij graag samen met de huidige boer in het gebied. Om de boer te behouden voor het gebied investeren we daarom in begeleiding en privaatrechtelijke maatwerkafspraken. Wanneer dit risico zich toch voordoet zullen we op zoek moeten gaan naar een andere constructie waardoor zowel natuurinclusieve landbouw in het gebied behouden blijft als de natuurdoelen worden gehaald.
1.5	<u>Er wordt mogelijk geen concretere verbetering van de verbinding met Zuilen gerealiseerd</u> Doordat we een haalbaarheidsonderzoek naar verbetering van de verbinding met Zuilen laten uitvoeren, bestaat de kans dat uit dit onderzoek blijkt dat geen van de voorgestelde opties om de verbinding te verbeteren haalbaar blijkt. Dit heeft tot gevolg dat de doelstelling uit het startdocument om de verbinding met Zuilen te verbeteren niet gerealiseerd kan worden. We hebben in het haalbaarheidsonderzoek zoveel mogelijk opties om de verbinding met Zuilen te verbeteren opgenomen, waaronder naast twee varianten van een brug, ook twee varianten van een pont én het verbeteren van de bestaande verbinding over de Vecht. Hiermee is de kans zo groot mogelijk dat tenminste één van de onderzochte opties haalbaar blijkt.

1.6	<u>Er blijft mogelijk weerstand vanuit de omgeving tegen de ontwikkeling</u> Doordat er in de aanloop naar dit startdocument veel weerstand in de omgeving was tegen de ontwikkeling van het gebied, bestaat de kans dat ook nu bewoners kritisch zijn op de plannen van de gemeente, met als gevolg mogelijk opnieuw weerstand. Natuurgebied Zuilen heeft de potentie om biodiversiteit te vergroten en Utrechters dichterbij de natuur te brengen: dit heeft Utrecht nodig en deze potentie willen we benutten. Dat betekent echter dat er dingen veranderen in het gebied, en niet iedereen zal daar blij mee zijn. Ondanks de intensieve participatie en de poging om de ambities en de huidige waarden van het gebied met elkaar in balans te brengen zou weerstand tegen de voorgenomen plannen kunnen blijven bestaan. We hebben in een intensief participatietraject samen met een werkgroep van bewoners en betrokkenen de contouren van dit startdocument uitgewerkt. We hebben in het startdocument een balans gezocht tussen de ambities, de huidige waarden van het gebied en de zorgen uit de omgeving. Hier is een plan en zijn doelstellingen uit voortgekomen die in onze ogen recht doen aan zowel de opgaven van de stad als de zorgen en wensen van de omgeving.
1.7	<u>Vanwege de bezuinigingen zou de Raad dit project kunnen heroverwegen</u> Dit project staat niet op de lijst van het MPR om op te worden bezuinigd. De raad kan uiteraard een andere keuze maken. Met het vaststellen van het startdocument worden nog geen verplichtingen aangegaan. Als er gekozen wordt te bezuinigen op de ontwikkeling van Natuurgebied Zuilen zal dit tot een (forse) vertraging van de uitvoering leiden. De ambities en doelstellingen uit het startdocument blijven dan echter staan.

Financiën

De totale investeringskosten voor de in dit startdocument genoemde maatregelen zijn geraamd op circa € 4,7 miljoen. Vanuit het Coalitieakkoord 2022-2026 is € 5 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de ontwikkeling van het gebied. Dit is opgenomen in de Programmabegroting onder Groene Leefomgeving en Erfgoed. De investeringen die nodig zijn om de in deze nota voorgestelde maatregelen te realiseren liggen dus binnen de beschikbaar gestelde dekking.

In deze raming zijn nog geen investeringskosten voor het verbeteren van de verbinding met Zuilen opgenomen, in welke vorm dan ook. In het nog uit te voeren haalbaarheidsonderzoek naar het verbeteren van de verbinding met Zuilen worden de investeringskosten van verschillende varianten geraamd. Als blijkt dat een nieuwe oeververbinding haalbaar én wenselijk is zal een keuze hierover aan de raad worden voorgelegd, met bijbehorend dekkingsvoorstel.

Met de ontwikkeling van het gebied is de verwachting dat de beheerkosten toenemen. Als onderdeel van het programma van eisen werken we een financieel sluitend beheerplan voor het gebied uit.

Vervolg

Na vaststelling van dit startdocument worden de in het startdocument genoemde maatregelen verder uitgewerkt in een Integraal Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp (IPvE/FO). Hierna werken we op basis van dit IPvE/FO toe naar uitvoering.

Participatie

Begin 2023 hebben we besloten om op basis van het aantal en de aard van de reacties op het eerste toekomstbeeld een pas op de plaats te maken en met een werkgroep van bewoners, betrokkenen én ambtenaren gezamenlijk een nieuw toekomstbeeld (startdocument) voor het gebied uit te werken.

Alle reacties op de eerste concept visie hebben we geanalyseerd en verwerkt tot een rapportage.

Deze rapportage hebben we gebruikt als input voor het traject met de werkgroep. Daarnaast hebben we een buurtonderzoek in Zuilen en Overvecht uitgevoerd. In dit onderzoek stelden we vragen over groenbeleving in de buurt en welke behoeften mensen hebben voor het toekomstige Natuurgebied Zuilen. Ook deze input namen we mee in het werkgroeptraject.

De werkgroep werd zo samengesteld dat verschillende belanghebbenden en doelgroepen vertegenwoordigd waren. Deze groep is met elkaar de contouren van een nieuw plan gaan maken. De opdracht van de werkgroep was om een nieuw plan uit te werken voor de toekomst van het gebied waarbij de opdracht serieus genomen wordt, maar ook de huidige waarden in het gebied een plek behouden en de zorgen en input van de omgeving werd meegenomen. Dat vraagt dus om een plan met een goede balans tussen bestaande waarden en ambities, en deze balans is terug te zien in het uiteindelijke toekomstbeeld.

Over veel thema's is in de werkgroep consensus bereikt. Over een paar onderwerpen lukte dit niet, daar is uiteindelijk een bestuurlijke afweging gemaakt. De onderwerpen waarover geen consensus is bereikt zijn:

- De opdracht vroeg om realisatie van meer natuur. Het merendeel van de bewoners in de werkgroep zag de transitie naar natuurinclusieve landbouw als de beste manier om de natuurwaarden in het gebied te verhogen naar het gewenste niveau. Het ambtelijke deel van de werkgroep wilde op een aantal percelen natuurontwikkeling expliciet de ruimte geven, en het landbouwkundig gebruik hierop volgend laten zijn. In de bestuurlijke afweging is uiteindelijk gekozen om op alle percelen die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren voor maximale natuurontwikkeling te kiezen, en het landbouwkundig gebruik volgend te laten zijn. Ook op één perceel met hoge natuurpotentie is deze keuze gemaakt. Daar staat tegenover dat op de Hoge Akker (aangewezen als potentieel NNN) en het kievitland juist de keuze voor natuurinclusieve landbouw is gemaakt;
- De opdracht vroeg om het gebied toegankelijker te maken. Het merendeel van de bewoners in de werkgroep wilde de toegankelijkheid vergroten door schouwpaden en klompenpaden langs de perceelgrenzen toe te voegen en bestaande paden aan elkaar te verbinden. Het ambtelijke deel van de werkgroep wilde naast deze maatregelen ook nog een aantal paden dwars over de percelen toevoegen ten behoeve van de doelstelling van verbeterde toegankelijkheid. In de bestuurlijke afweging is gekozen voor een compromis: over 2 percelen komt een gemaaid pad. Over de overige percelen niet;
- De opdracht vroeg om verbetering van de verbinding met Zuilen. Het merendeel van de bewoners in de werkgroep was van mening dat een nieuwe brug over de Vecht om deze verbinding te verbeteren onhaalbaar en onwenselijk is. Het ambtelijke deel van de werkgroep wilde een mogelijke nieuwe oeververbinding niet op voorhand uitsluiten. In de bestuurlijke afweging is besloten om nog geen opties uit te sluiten, maar eerst meer onderzoek te laten doen naar haalbare manieren om de verbinding te verbeteren.

Dit intensieve participatietraject heeft geresulteerd in dit startdocument.

Communicatie

Naast het voeren van gesprekken met de werkgroep, is een grote groep geïnteresseerden regelmatig geïnformeerd en zijn meerdere brede bijeenkomsten georganiseerd. Er is een [webpagina](#) ingericht en een e-mailadres. Er zijn regelmatig berichten over de voortgang geplaatst in de digitale nieuwsbrief van de Gemeente Utrecht. Ook is er veel 1-op-1 contact met mensen die vragen hebben gesteld via mail of telefoon. Tenslotte heeft een onafhankelijke documentairemaker vanaf mei 2023 het participatieproces intensief gevolgd. Er is bij bijna alle participatiemomenten en bij veel interne gemeentelijke- en bewonersoverleggen gefilmd. Daarnaast zijn veel interviews afgelegd met bewoners, ambtenaren en de betrokken bestuurder voor, tijdens én na afloop van het proces.

(Niet)Referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming:

- Startdocument Natuurgebied Zuilen

Bijlagen informatief:

- Bijlage 1: Participatierapportage Natuurgebied Zuilen
- Bijlage 1a: Rapportage reacties concept visie 2022
- Bijlage 1b: Buurtonderzoek Natuurgebied Zuilen
- Bijlage 1c: 'Cultuurlandschap Zuilen' - alternatief voorstel denktank bewoners